

**УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАУКИ І ТЕХНОЛОГІЙ
ННІ «ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ
БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»**

**Силабус навчальної дисципліни
АКАДЕМІЧНИЙ ЖИВОПИС**

бакалавр

(назва освітнього ступеня)

023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво,
реставрація»

(назва спеціальності)

«Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво,
реставрація»

(назва освітньої програми)

Статус дисципліни	Нормативна
Мова навчання	Українська
Факультет/Інститут*	Архітектурний
Кафедра	Основ архітектури
Контакти кафедри	ПДАБА. 49005, м. Дніпро, вул. Архітектора Олега Петрова (Чернишевського), 24а. Каб. 5001 (п'ятий поверх). Телефон: (0562) 46-93-61; внутрішній 3-61. fund.arch@pgasa.dp.ua
Викладачі-розробники	Половна-Васильєва Олена Анатоліївна, к.мист., доц
Контакти викладача	polovna.olena@pdaba.edu.ua
Розклад занять	https://www.pgasa.dp.ua/timetable/WSIGMA/APX/K1/ROZKLAD.HTML
Консультації	https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2025/09/Rozklad-konsultatsij-OA.pdf

Анотація навчальної дисципліни

«Академічний живопис» - дати поглибленні знання про предмет, привити студентам навички удосконалення живописного письма та рисунку, вивчення та засвоєння досвіду видатних майстрів образотворчого мистецтва, а також набуття практичних навичок в роботі з художніми матеріалами (акрил, олія) і використання їх для творчої мистецької діяльності.

	Години	Кредити	Семестр	
			III	IV
Всього годин за навчальним планом, з них:	180	6	105	75
Аудиторні заняття, у т.ч:	88		48	40
лекції				
лабораторні роботи				
практичні заняття	88		48	40
Самостійна робота, у т.ч:	92		57	35
підготовка до аудиторних занять				
підготовка до контрольних заходів				
виконання курсового проекту або роботи				
виконання індивідуальних завдань	92		57	35
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях				
підготовка до екзамену				
Форма підсумкового контролю			залік	залік

Мета вивчення дисципліни «Академічний живопис», є професійне відтворення з натури та за уявою пластичної форми натюрморту, предметів оточуючого світу, інтер'єру. Професійне володіння засобами академічного живопису уособлюють в собі поняття композиції, колористики, техніки матеріалів, їх особливості та практичних вмінь використання матеріалу.

Завдання вивчення дисциплін «Академічний живопис» - дати поглиблені знання про предмет, привити студентам навички удосконалення живописного письма та рисунку, вивчення та засвоєння досвіду видатних майстрів образотворчого мистецтва, а також набуття практичних навичок в роботі з художніми матеріалами (акварель, гуаш) і використання їх для творчої мистецької діяльності.

Пререквізити дисципліни – базові знання з предмету «Композиція», початкові навички роботи з «Академічного рисунку» та «Кольорознавство; поліхромія творів мистецтва».

Постреквізити дисципліни - компетентності набуті в результаті вивчення дисципліни «Академічний живопис» будуть використані в навчальному процесі професійної підготовки фахівця та суттєвим фактором для розширення можливостей у виконанні завдань з дисциплін «Живопис», «Монументально-декоративний живопис», «Композиція творів декоративного мистецтва».

Компетентності - відповідно до освітньо-професійної програми “Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація” 023.1.01.24:

ЗК03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК06. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК14. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недобросовісності.

ФК01. Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметно-просторового та візуального середовища.

ФК04. Здатність оволодівати різними техніками та технологіями роботи у відповідних матеріалах за жанрами образотворчого мистецтва.

ФК06. Здатність інтерпретувати смисли та засоби втілення своїх пошуків у мистецькому творі.

ФК07. Здатність адаптувати творчу (індивідуальну та колективну) діяльність до вимог і умов споживача; розуміння значущості візуальних комунікацій в міському середовищі в умовах небезпеки для населення.

ФК09. Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності; розуміти цінність національних традицій та нематеріальної культурної спадщини, методи підтримання її розвитку та захисту від військової та інформаційної агресії.

ФК10. Здатність усвідомлювати важливість виконання своєї частини роботи в команді; визначати пріоритети професійної діяльності.

ФК12. Здатність презентувати художні твори та мистецтвознавчі дослідження у вітчизняному та міжнародному контекстах; проводити на різних рівнях інформаційну діяльність щодо загрози пам'яткам мистецтва та нематеріальної культурної спадщини України.

Компетентності, визначені навчальним закладом та освітньою програмою:

ФК14. Здатність до використання сучасних інформаційно-комунікативних технологій в контексті створення мистецького твору.

Заплановані результати навчання – відповідно до освітньо-професійної програми “Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація” 023.1.01.24:

ПРН01. Застосовувати комплексний художній підхід для створення цілісного образу.

ПРН02. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

ПРН06. Застосовувати знання з композиції, розробляти формальні площинні, об'ємні та просторові композиційні рішення і виконувати їх у відповідних техніках та матеріалах.

ПРН07. Відображати морфологічні, стильові та кольоро-фактурні властивості об'єктів образотворчого, декоративного мистецтва, реставрації та використовувати існуючі методики реставрації творів мистецтва в практичній діяльності за фахом; в тому числі при відновленні об'єктів культурної спадщини, пошкоджених внаслідок воєнних дій та надзвичайних ситуацій.

ПРН08. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти (як джерела творчого натхнення) для розроблення композиційних рішень; аналізувати принципи морфології об'єктів живої природи, культурно-мистецької спадщини і застосовувати результати аналізу при формуванні концепції твору та побудові художнього образу.

ПРН12. Враховувати психологічні особливості у процесі навчання, спілкування та професійної діяльності.

ПРН15. Володіти фаховою термінологією, теорією і методикою образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації мистецьких творів.

Методи навчання - вербальний, наочний, практичний метод.

Форма навчання – групова форма навчання.

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна. А саме сворення академічних постановок на папері, полотні, різні графічні і живописні матеріали. Для цього використовується обладнання та інструмент: папір, полотно, фарби, пензлі, палітра, мольберт.

1. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб	с/р
2 курс, 3 семестр					
Змістовий модуль 5. Натюрморт з гіпсовою головою. Голова натурника (грізайль).					
Етюд натюрморта з гіпсовою головою (обрубковка) в обмеженому колориті.	32		14		18
Етюд голови натурника в техніці грізайль.	32		14		18
Разом за змістовим модулем 5	64		28		36
Змістовий модуль 6. Характерна голова натурника.					
Етюд характерної голови натурника на світлому тлі.	41		20		21
Разом за змістовим модулем 6	41		20		21
Разом за 3 семестр	105		48		57
2 курс, 4 семестр					
Змістовий модуль 7. Кінцівки людини і голова з плечовим поясом.					
Етюд кінцівок людини.	22		12		10
Етюд голови натурника з плечовим поясом на темному тлі	22		12		10
Разом за змістовим модулем 7	44		24		20
Змістовий модуль 8. Портрет з руками.					
Етюд портрету з руками	31		16		15
Разом за змістовим модулем 8	31		16		15
Разом за 4 семестр	75		40		35
Усього годин	180		88		92

2. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ зан	Тема занять	Кількість годин
2 курс, 3 семестр		
Змістовий модуль 5. Натюрморт з гіпсовою головою. Голова натурника (грізайль).		
1-7	Завдання №8. Етюд натюрморта з гіпсовою головою (обрубковка) в обмеженому колориті. Полотно 40х50 см, олія.	14
8-15	Завдання №9. Етюд голови натурника в техніці грізайль. Полотно 40х50 см, олія.	14
Змістовий модуль 6. Характерна голова натурника.		
16-26	Завдання №10. Етюд характерної голови натурника на світлому тлі. Полотно 40х50 см, олія.	20
2 курс, 4 семестр		
Змістовий модуль 7. Кінцівки людини і голова з плечовим поясом.		
1-6	Завдання №11. Етюд кінцівок людини. Полотно 40х50 см, олія.	12
7-13	Завдання №12. Етюд голови натурника з плечовим поясом на темному тлі. Полотно 50х60 см, олія.	12
Змістовий модуль 8. Портрет з руками.		
14-22	Завдання №13. Етюд портрету з руками Полотно 40х50 см, олія.	16
	Разом	88

3. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
2 курс, 3 семестр		
Змістовий модуль 5. Натюрморт з гіпсовою головою. Голова натурника (грізайль).		
1	Домашнє завдання 1. Етюд осіннього натюрморта. Картон ґрунтований, олія. А3 - 3шт	18
2	Домашнє завдання 2. Етюди голови натурника в різних ракурсах при різному освітленні. (обмежений колорит) картон ґрунтований, олія. А3 - 5 шт	18
Змістовий модуль 6. Характерна голова натурника.		
3	Домашнє завдання 3. <u>Композиція</u> портрету сучасника або автопортрет (декоративне рішення в певному мистецькому стилі). Папір або полотно, гуаш або акрил. 40х50 см.	21
	Разом за 3 семестр	57
2 курс, 4 семестр		
Змістовий модуль 7. Кінцівки людини і голова з плечовим поясом.		
1	Домашнє завдання 1. Етюди кінцівок в різному кольоровому освітленні. Картон ґрунтований, олія. А3 - 3 шт.	10

2	Домашнє завдання 2. Копія портрета з руками за твором відомого майстра. Полотно, олія. А2 - 1 шт (або пропорційно)	10
Змістовий модуль 8. Портрет з руками.		
3	Домашнє завдання 3. <u>Композиція</u> портрету сучасника з руками (декоративне рішення в певному мистецькому стилі). Папір або полотно, гуаш або акрил. А2- 1 шт., або 50х70 см.	15
	Разом за 4 семестр	35
	Разом	92

Схема нарахування балів за змістовий модуль - складається, як середньо-арифметична оцінка між всіма оцінками практичних та всіма оцінками самостійних робіт, отриманих студентом за 100-бальною шкалою. Кожна робота оцінюється в 100 балів. Підсумкова оцінка за кожен навчальний семестр визначається як середньоарифметичне оцінок відповідних модулів.

Оцінка кожного практичного і кожного самостійного завдання складається з суми балів 5 (п'яти) критеріїв:

Відповідність правилам композиції формату - максимально 10 балів

- правильне розміщення композиції в форматі листа 9-10
- пропорційне розміщення основних форм та плям в плямі композиції 6-9
- виявлення композиційного центру композиції 3-6
- підпорядкування периферії центру композиції 1-2

Відповідність правилам натурального зображення - максимально 10 балів

- виявлення просторових планів 8-10
- дотримання правил лінійної перспективи в зображенні 4-8
- досягнення вірних пропорцій предметів 1-4

Відповідність правилам організації колірної зображення - максимально 45 балів

- правильне визначення загального колірної тону 40-45
- пропорційна передача великих тонових відносин 35-40
- пропорційна передача великих колірних відносин 30-35
- визначення локального кольору кожного елемента композиції 25-30
- передача тонких нюансних відтінків кожного кольору 20-25
- моделювання кольором об'єму предметів за законами світлотіні 15-20
- моделювання кольором глибини просторових планів за законами повітряної перспективи 10-15
- урахування зміни кольору від сусідства інших кольорів (рефлекси) 5-10
- передача кольором фактурності поверхні елементів композиції 1-5

Дотримання загальної тонової та колірної гармонії роботи - максимально 25 балів

- досягнення визначеного колориту роботи 20-25
- гармонійність колірних сполучень 15-20
- виявлена тепло-холодність колірних відносин 10-15
- вірно відображено контраст тонових та колірних сполучень 5-10
- професійно створені колірні акценти роботи 1-5

Загальна культура виконання роботи - максимально 10 балів

- завершеність всіх етапів роботи 6-10
- цілісність сприйняття роботи 2-6
- володіння технічними прийомами роботи 1-2

4. ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика курсу передбачає відповідальність викладачів та студентів: прозорість оцінювання; інформування та реалізацію політики академічної доброчесності при організації освітнього процесу здобувачів вищої освіти.

Курс передбачає індивідуальну та групову роботу в колективі у встановлений термін.

Середовище на занятті є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.

Усі завдання передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

Порядок зарахування пропущених занять відбувається шляхом самостійного опрацювання студентами навчального матеріалу з теми пропущеного заняття. Перевірка проводиться шляхом усного опитування опитування за темою пропущеного лекційного заняття.

Студенти академії мають керуватися у своїй діяльності Кодексом академічної доброчесності ПДАБА ПЛПМ 0812-001:2018, яким встановлено загальні моральні принципи та правила етичної поведінки.

Дотримання академічної доброчесності здобувачів вищої освіти передбачає:

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідеї, розробок, тверджень, відомостей інших авторів;
- надання достовірної інформації про результати (наукової, творчої) діяльності.

У випадку надзвичайної ситуації (епідемії, пандемії, стихійного лиха, введення надзвичайного стану і т.д.) студенти повинні дотримуватися правил поведінки, які встановлені відповідними інструкціями.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Антонович Є.А., Шпільчак В.А. Малюнок і живопис. Методичні рекомендації /Є.А. Антонович, В.А.Шпільчак. – К., 1990. – 105 с.
2. Білецький П.О. Мова образотворчих мистецтв / П.О.Білецький. – К.: Радянська школа, 1973., - 84 с.
3. Виноградова Г.Г. Малювання з натури: Посіб. для вчителів. – К.: Рад. шк., 1976. – 261 с.
4. Владич Л. Живопис та його жанри. – К.: Держвидав., 1960. – 47 с.
5. Денбновецька В. Особливості викладання живопису на графічному факультеті. / В.Денбновецька.// Українська академія мистецтва. Дослідницькі та науково-методичні праці.- Вип. 9. – К., 2002., - С. 103-107.
6. Жердзицький В.Е. Живопис / В.Е.Жердзицький Техніка і технологія. – Харків, 2006. – С. 325.
7. Жердзицький В.Е. Технологія, способи і прийоми в створенні творів станкового живопису / В.Е.Жердзицький // Вісник Харківського художньо-промислового інституту. – Харків., 2000. - № 3. – 107 с.
8. Лентовський А. Техніка олійного живопису / А.Лентовський. – К., 1959., - 181 с.
9. Техніка і технологія олійного живопису: навч. посібн. / уклад.: Є.В.Беліка, О.І.Конопко. Київ : Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. 92 с.
- 10.

Допоміжна

1. Українське народне мистецтво. Живопис.Київ, Мистецтво, 1967, с.224.
2. Харківський художній музей: Альбом / Авт. – упоряд. М.П.Работягов. – К.: Мистецтво, 1983. – 158 с.

3. Марчак В. Про малярство: Навчальний посібник . Львів : ФОП Стебляк О.М., 2018. 264 с.
4. Ятченко Ю.М. Київська школа рисунка /Ю. М. Ятченко// Українська академія мистецтв. Дослідницькі та наукові праці. – К., 1998. – С. 43.
5. Митці України. Енциклопедичний довідник. – К.: Українська енциклопедія ім. М.Бажана, 1992.

12. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

1. Віртуальний читальний зал бібліотека ПДАБА МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ до завдання «Малюнок оголеної фігури натурниці» з дисципліни «Малюнок» <https://cutt.us/dBvGQ>
2. Віртуальний читальний зал бібліотека ПДАБА М. Яремків Композиція. Творчі основи зображення. <https://cutt.us/gM5la>

Розробник

(підпис)

(Олена ПОЛОВНА_ВАСИЛЬЄВА)

Гарант освітньої програми

(підпис)

(Олена ПОЛОВНА_ВАСИЛЬЄВА)

Силабус затверджено на засіданні кафедри

основ архітектури
(назва ккафедри)

Протокол від « 28 »серпня 2025 року № 1

Завідувач кафедри

(підпис)

(Іван РЕВСЬКИЙ)